

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 70 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

 $\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonaente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr.
a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numei singuratici à 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni.

Lupta pentru cuotă.

I.

(g. a.) Cea mai mare parte, a „comunicatelor”, „notițelor”, secrete și nesecrete, oficiale ori neoficiale, a „intervievurilor”, avute cu cutare sau cutare „deputat mai de văz”, guvernamental ori opozițional, membru ori nemembru în deputațiunea cuotei, cu cutare ori cutare „om de încredere” al lui Bánffy, — toate aceste îndescrețiri ori discrețuni, ce apar de un an de zile în foi nu sunt decât praf în ochii publicului naiv, nu sunt decât fantasmagorii puse la cale, pentru a încurca opinia publică, pentru a produce într'adins zăpăceală, nedumerire, pentru a tulbura apele judecății, ba chiar pentru a trezi în dietă și în obștea țării un fel de frică, simțământul de fatalitate față cu — inevitabilă urcare, și încă simțitoarea urcare a cuotei.

Căci pentru o astfel de urcare s'a angajat Bánffy încă în luna Martie a anului trecut — *Reichswehr* i-a spus-o verde într'un număr al său din Octomvrie — și Bánffy numai pe calea mai sus descrisă, prin proceduri mai sus amintite, poate să-și îndeplinească misiunea principală, rostul afării sale până acum la putere, după-ce trecuse peste apogeele gloriei sale, după-ce-și văzuse întrupat idealul vieții sale: a fi ministru-president, ocăr-mituror țării și al „nației” — se înțelege numai celei „singure alcătuitoare de stat” — pe timpul tâmbălăului milenar, idealul acesta, misiunea, chemarea, pentru îndeplinirea căreia mulți alții ar fi avut calități mai potrivite, intelectuale, politico-morale, ori chiar și de alt soi.

Am zis: misiunea principală a afării sale la putere; adăugăm încă: și ultima, căci, dacă o aduce la îndeplinire, i-se va zice, — despre aceasta nu se îndoiește nimeni în întreagă monarhie —: *der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan, der Mohr kann gehen*; ear' dacă nu e în stare el, Bánffy, să reînnoiască cu Austriacii pactul economic, reînnoirea legată de urcarea simțitoare a cuotei ungare, o vor face alții, vor veni alții, poate chiar alt *regim*, căruia i-s'ar da în mână destulă putere și autoritate pentru a face pe reprezentanții „națiunii” — totdeauna „singure alcătuitoare și susținătoare de stat” — să înghită galușca groasă, care însă va apăsa greu la stomacul și al națiunilor „nealcătuitoare și nesusținătoare de stat” ale acestei țări.

„Nația”, reprezentanții ei legali, dar' mai bine zis nelegali, autorizați și neautorizați, patrioți cinstiți și necinstiți, oameni politici și nepolitici, elita societății maghiare și obștea de pe stradă, tot neamul cavaleresc simte convulsii, ba și mai rău: adevărată frică în oase, teama aceea caracteristică de o năpaste necunoscută, nelămurită, care amenință a se prăbuși asupra lui. Și nația nu vede scăpare, nu vede eșire, ori-cum se svîrcoleşte și se sbate. Înțelepții ei din opoziție, ba unii și din partidul ce stă la șghiab și esle, lucrează din răspuțeri, pe față și în ascuns, întru delăturarea „omului fatal”, care, prin „inepția sa fenomenală”, prin „ignoranța lui crasă, căpșușită cu violența și brutalitatea proprie unui țeran pișicher”, duce țeara la peire, spre absolutism, fie dictat din Viena, fie *valdi magyar nemzet*, — zic, înțelepții aceștia își consumă forțele lor, herculice și pitice, întru scăparea țării de acest om; dar' toate în zădar, căci pe de-o parte nația însăși e inertă, indiferentă, din cauza prea marelui și prea de tot îndelungatei îmbătări cu apă rece, ce ține de 30 de ani, e apatică față cu șbirăturile înțelepților sei profeți, fie adevărați, fie falși, ear' pe de alta — cu toate că o ascunde — și nația negânditoare și conducătorii ei speculanți simțesc instinctiv, ba și ceva mai lămurit decât instinctiv, adevărul zădărnici nemțești: *Selten kommt was Besseres nach*.

Da, da, sunt muncii cu toții, dela *Tisza* și *Szilágyi* începând, pe toată scara

în jos până la popa calvin unguresc din Sibiu, ori cizmarii și turtarii de prin Turda, că nația a trecut culmea „gloriei străbune” și moderne; că benchetuiala națională-țigănească se petrece deja în filigoria de pe cealaltă parte, dincolo, a piscului hegemoniei de rasă, — de aceea: convulsii, stringeri la inimă, dureri în stomac, nevricale și nervositate la anzul urcării cuotei, fie și numai cu câte 5—6 milioane de florini pe an, corăspunzând, în medie, cu tot atâtea procente mai mult pentru acoperirea speșelor comune ale monarhiei.

Nu e adevărat, se nu o creadă nimeni, că pentru aceste câteva milioane se face atâta târăboiu, atâta larmă; că din cauza părții materiale a urcării cuotei e atâta emoțiune, indignare, adevărată și prefăcută, atâtea intrigi, atâtea turbureală și aventare patriotică pe partea opoziției ori chiar în sinul acelor din partidul dela putere, cari au cutezanță a se gera de oameni politici cinstiți, cum sânt Tisza, Szilágyi, Csáky etc. Oh, nu! Nu partea materială a urcării cuotei este isvorul de căpetenie, cauza cea mai adâncă a stării suferitești, în care se află patrioții de ori-ce culoare, ci partea morală, partea intrinsecă-politică este ceea-ce îngrijeste într-o astfel de măsură pe reprezentanții legali, dar' mai bine zis nelegali, legislatori și nelegislatori ai „nației”.

Ca se face diră în principiu până acum în valoare atât încât privește proporția 30:70, cât și privitor la chestia, la basa, după care se stabilește această proporție, — eată de unde provine starea suferitească de azi a patrioților! Că această diră, această spărtură în principiu, cheia, și basa cuotei este totdeauna prima, serioasă încercare din partea Austriacilor de a pune odată la probă fudulia, înfumurarea, grandomania, ifosul, cavalerismul șovinistilor maghiari, căpșuși cu patrioți-jidani, de a le spune odată verde și pe ales: dacă aveți voi a arunca atâtea amar de sute de milioane pentru fumurile voastre de „stat independent”, pentru a arăta lumii cavalerismul și grand-seigneurismul vostru; dacă aveți și nu vă rușinați a le stoarce din munca și sudoarea majorității populațiunii voastre, care e nemaghiară, și care nu consimte, ba desaproabă hotărît și amarită, fudulia, îngâmfarea voastră, ba și mai mult, dacă banii astfel smulși, sute de milioane astfel stoarse, voi le întrebuințați întru apăsarea, sugrumarea, nimicirea acestor popoare, care formează majoritatea covârșitoare a țării voastre, și cu care popoare noi sântem frați, sau neamuri după limbă și sânge, zicem: dacă vă permiteți voi, timp de treizeci de ani, astfel de extravagante, astfel de allotrie, ne auzite, ne pomenite, scandaloase, rușinatoare, compromițitoare, ba chiar periculoase pentru întreagă monarhia, dacă toate acestea sânteiți în stare a le face și nu vă sfițiți, nu vă rușinați a le face, ei bine, se nu vă fie rușine a plăti aceste luxuri, extravagante și prostii de ale voastre în chip ceva mai cavaleresc decât era până acum proporția de 70:30.

Eată ce se pregătesc Austriacii a le spune patrioților noștri, pe timpul desbaterilor în parlamentul cisleitan, asupra reînnoirii pactului economic. Eată încă o diră, o potecă, încă o stafie, de care se tem, de care au oasele pline de frică. Căci putem fi siguri, că reprezentanții legali și nelegali ai „nației”... vor auzi multe și frumoase vorbe dela reprezentanții tuturor partidelor și tuturor popoarelor de dincolo de Leitha.

Și fiindcă patrioții din opoziție, ba și din tabăra guvernamentală, nu fin' pe Bánffy, ministru-president, de loc capabil și destoinic de a înfrunta nici pe de parte toate aceste pericole ce amenință țeara, eată de acolo purced convulsii, indignare, nervositatea și celelalte boale de care e sgduita nația față de — urcarea cuotei.

Sibiu, 6 Maiu n.

Monarhul la Budapesta. *Din Budapesta se telegrafează că M. Sa Monarhul va sosi acolo la 16 Maiu n. c. și va rămânea două săptămâni în capitala Ungariei, unde va acorda mai de multe-ori audiențe private, va da prânzuri de gală, și va ținea revistă militară asupra trupelor garnisonate în Budapesta. Cu M. Sa vor veni și alți membrii din casa domnitoare la Budapesta.*

Un nou memorandum. Din Viena ni-se comunică știrea că, în una din zilele trecute a umblat pe acolo o deputațiune numeroasă, compusă din mai mulți mici proprietari, de naționalitate sârbă, din *Bosnia*, care vocea se predea monarhului un voluminos memorandum, în care se aflau înșirate toate plângerile populațiunii în contra stăpânirii, pentru nejusă repartare a contribuției de pământ. Mișcarea are dar' un caracter *agrar*. În memorandum care se extinde pe cincizeci de coale scrise se face pomenire, că toate plângerile acestea locuitorii din *Bosnia* au voit să le mai aducă odată la cunoștință monarhului, când se afla acesta în *Zagreb*, — dar' audiența cerută li-s'a refușat. Tot de soarta aceasta s'a împărțit însă și noul lor memorandum, pentru-că făcând deputațiunea întrebare la ministrul țerii, contele *Kállay*, acesta le-a dat statul se depună memorandum în cabinetul Monarhului și se ceară audiență. Deputațiunea s'a conformat întocmai, dar' nu a fost primită la palat, ear' audiența cerută i-s'a denegat de nou.

Ca se se știe!

Gimnasiu român în Cernăuți. *Primim știrea îmbucurătoare, venită din isvorul cel mai autentic, că ministrul-president din Austria, contele Baden, a pus în vedere deputaților români bucovineni din parlamentul austriac, că în bugetul anului viitor va lua și o sumă suficientă pentru ridicarea unui gimnasiu român în Cernăuți.*

Sântem veseli de acest succes al deputaților români din Bucovina.

Pomi milenari. Comisiunea constituită pentru sădirea pomilor milenari, pe întregul teritoriu al țării, și-a făcut bilanțul muncii sale și zice că e mulțumită cu rezultatul obținut. Diferitele apeluri adresate pe cale ziaristică și prin scrisori private proprietarilor, preoților, și învățătorilor precum și antistilor comunale au avut de urmare că în întreaga țeară s'au sedit 4789 de nucii, 20 de mii de alți pomi roditori și 200 de mii de băgriși și alți arbori de lucru și de umbră. Comisiunea a decis să-și continue activitatea și în anul acesta și anume: pe terenul *bureților*. Va face mare agitație și mare propagandă pentru prăsirea diferitelor soiuri de bureți, cari ca bun nutrimint sânt de mare ajutor populațiunii mai sărace.

După milenii — bureți!

Bine; dar' comisiunea se fie mai precaută la alegerea sămânțurilor. Să nu le ia cumva din — anumite capete milenare.

Cuota. Tot mai bine se lățește svonul că acum, după-ce comisiunile emise pentru statorirea cuotei nu au putut ajunge la nici o înțelegere, va trebui se întrevină monarhul ca să tae acest nod gordian numit cuotă. Procedura va fi următoarea: întâiu va dimisiona guvernul lui *Badeni*, ear' monarhul va însărcina de nou pe *Badeni* cu compunerea cabinetului. Va demisiona apoi *Bánffy*, ear' monarhul tot pe Bánffy îl va însărcina cu alcătuirea noului cabinet maghiar. Prin aceasta monarhul ar da parlamentelor să înțeleagă că trebuie se primească proiectele acestor două guverne.

Așa combinează patrioțicele noastre. Să va vedă de combinează bine ori ba!

Alegerile în Croația. Foaia oficială din *Zagreb* publică ordinațiunea banului cu care terminul pentru alegerile la dieta croată se pune pe zilele din 19 până la 22 Maiu. În ziua primă (19) se vor face alegeri în 40 de cercuri electorale; în 20 vor alege 24 cercuri, în 21 aleg 18 și în 22 numai 6 cercuri.

Nu încape nici o îndoială că opoziția din Croația va eși sdrobotită din aceasta campanie electorală, pentru-că alegerile se vor face după sistemul lui — *Bánffy*.

De prin Bihor.

Scrisoare din Oradea-mare.

— Aprilie n. 1897.

„Eu zic d-nei R. dacă ai început cu descoperirea lipselor noastre a Românilor din Bihor, te rog nu țineți, nu te înfrica, că dintre cei ce nu cugeți îți vor sări întru ajutor, mergi înainte și dacă nu s'a aflat nimenia încă, să faci un plan prin care noi Românii bihoreni să ne trezim din somnul cel de moarte, fă d-ta, pune-te în frunte, ca femeie română, și te asigur că mulți, foarte mulți te vor asculta”.

Așa scrie dl corespondent „Corbul” într-o scrisoare publicată în nrul 61 al „Tribunei”. Scrisoarea e din Bihor, se ocupă și ea cu lipsele și nevoile noastre; aprobă cele-ce s'au scris până acum în acest merit și mai adaugă un rău la cele multe existente, pe care noi nu l'am pomenit încă: confesionalismul.

Înainte de aș încerca a mă ocupa și eu puțin, cu răul din urmă, caută să obiectez ceva și la rândurile citate mai sus.

Foarte bine dl corespondent! Trebuie să știu sau poate și știu că ori-ce lucru inițiat de o femeie stârnete desinteresarea celorlalți femei, căci femeile, de sânt femei.

Această obiecție fie'mi permis să o fac, căci ea se referă numai la liniștitul nostru Bihor.

Eu, slavă dlui, și mulțumită firei mele, că, dacă nici nu am câștigat totdeauna iubirea nemărginită a femeilor, în general, ne-simpatia încă nu le-am fost, pentru-că niciodată nu am căutat se le fac concurență, căci nici lipsă nu a fost, ear' eu încă am fost nepăsătoare față de acest șiretlic strategic, femeesc. Cu toate acestea mă tem că la o faptă, pentru care caută a mă îndemna și mai departe dl corespondent, femeile noastre din Bihor, nu știu zău, oare sări-mi-ar întru ajutor sau ba, cu atât mai puțin știu, oare mă vor asculta sau nu? E o întrebare aceasta, la care viitorul cel mai apropiat are să ne răspundă...

Cu una cu două nu ne vom trezi noi din somnul cel mai adânc în care zăcem, căci sântem leneși, până la nemurire. Mă tem, că decât să facem noi o cale de câteva ceasuri într-o zi de vară, frumoasă sau și noroasă, până la Oradea, unde doară ne roagă d-na Rudoy — să venim, mai bine vom sta acasă și ne vom zice cu ifos „d-na R. ear' face prostii; ce are cu n-ia?” etc.

V-zi mă rog, acestea, mă tem numai, că vor fi așa. Întemplantu-se însă că d-na R. într'adevăr va ruga dam le române din Bihor de ceva, le va cere o mică jertfă, cum ar fi bună-oară o călătorie la Oradea, — deo bunul Dumnezeu să fie bine și corect pricepută, ca să mă pot bucura și eu, dar' să ne bucurăm împreună, toate de rezultatul bun al ostenelelor noastre!

Bărbații fac tot ce vreau, femeile însă pot ajuta și duce în sfârșit multe lucruri, cari pentru bărbați sânt mai aveauoase ba, uneori de neisprăvit — după-cum scrie și d-na Margareta Moldovan în nrul 65 al „Tribunei”.

Și, câte femei inteligente nu avem noi în Bihor! Și câte stări deplorabile nu sânt în Bihor, mai ales pe terenul cultural al poporului, unde o interesare mai caldă din partea noastră, a femeilor ar putea ajuta foarte mult.

Dar' cu răbdarea treci și marea? zice vorba; poate că vom prinde și noi inimă, spre a nu rămânea îndărăt altor f-me române mai sprintene mai iubitoare de neamul lor românesc.

Acum să trec la confesionalism. Aici nu studiu aprofundat al religiunilor gr-cat. sau gr-or. îmi va conduce firul gândurilor, căci în privința religiei, eu am păreri mele personale și potrivite cu firea mea. Cu acestea nu vreau să zic că sânt doar' ateistă; că nu sânt doară creștină bună sau ceva și mai rău. Nu!

Voiu scrie însă, călăuzită de experiențele ce le poate avea un om, pentru care ocupația cea mai plăcută a fost totdeauna, studiarea de sine și a oamenilor între cari trăiește.

Confesionalismul la noi e într'adevăr un — ca să mă folosesc de un epitet pe cât se poate de blând — mare rău. Nu numai că înstreinează pe român, de cătră român, ci oprește cursul natural al creșterii adevărate la oamenii noștri de ambele sexe; buimăcește priceperea corectă a multor lucruri; în multe cazuri sămânând grâu seceră neghină și s.

Poporul nu cunoaște această deosebire de religie, el deosebește numai pe drac de ânger, iadul de raiu, să teme de draci și iad și speriază mai bine pe cea lume.

În părțile noastre, poporul gr-cat. e sărac ca Vinerea de lângă Paști cu toate că nu plătește unele contribuții pe cari cei gr-or. le plătesc. Cel gr-or. încă e sărac dar' totuși are o bucată mai mărioară de mălăiu sau pâine decât cel gr-cat.

Preoțimea română face deosebiri între religie și religie și mai peste tot, la ocazii de discuție, aplică argumentele pe cari e capabil a le scoate din dogmele religiei sale, cu mare insuficiență, căutând a dobori pe cele ale celeilalte confesiuni. În asemenea cazuri apoi e foarte natural că ce se ține de oare-care pricepere mai cerbicioasă în fel, gr-catholic, ca om în multe cazuri mei studiat, face gură mai mare decât greco-orientalul. Urmarea la așa ceva e totdeauna depărtarea tot mai mare a unora de ceilalți, pe ori-ce teren. Așa e la noi și-i trist de tot! Sântem ca două tabere contrare și dușmănia e cu mult mai acută între noi decât e poate, între două armate războinice. Aceștia cel puțin se bat nu de voe bună, ci la comandă, pentru cauze de interes general și nu pentru nimic.

Asta se înțelege de sine că nu e bine, ba mai mult, poate se dovedească o dezvoltare culturală foarte josnică și defectuoasă — dacă vom judeca corect și vom considera mai ales, că sântem toți români, de un sânge, supuși unui stăpân dușmănos față cu noi, cu inima împetrită față cu noi și durerile noastre.

Dar' mai e și altceva. Această călărire pe religie e și un păcat, un viț, care despoie pe Români de priceperea unei dintre celea mai sublime noțiuni din lumea creștină: de humanism. Un om care nu s'a deprins toată viața sa a-și însuși întreaga pricepere a acestei noțiuni, nu poate ave o idee corectă că ce e religia, cu atât mai puțin poate să facă deosebiri între religie și religie.

De lo: nu se potrivește cu noi Românii, afirmarea cu ori-ce preț a deosebirii de bine sau rău, între religie și religie, de oare-ce pricina principală pentru care ar trebui să trăim în pace și să ne promovăm progresul spre bine, uniți în cuget și simțiri — e, că sântem de o naționalitate, sântem un popor mare, dar' asuprit.

Ce are religia de a face, când interesele mele binepricepute, vitale și culturale mai ales, pretind o lecuire, o înaintare spre bine, spre progres, în toate privințele? E nu numai ridicul dar' și trist de tot faptul pe care-l amintește dl corespondent, despre convictul Pavelian din Beiuș!

O religie, O Dumnezeule! care ar trebui să fie noțiunea cea mai sublimă pentru omeneire, — Christos, ale cărui învățături umane și blânde, ar trebui să ne fie pilda cea mai adevărată mântuitoare de ori-ce rău, — pervers mai sânteiți înțelese de omeneire!

Și tocmai că sânt astfel înțelese, confesionalismul, certele de astfel, sânt un nonsens, mai mare decât ori care altul, care a mai existat vre-odată pe pământ.

Greco-cat. sau gr-or. — pentru mine e tot aceeași, numai Români să fim, Români cum se cade. Eu cinstesc fiecare religie. La Jidov urăsc apucăturile și obiceiurile lui primediosae pentru bunăstarea materială a poporului românesc și peste tot, a creștinilor. Preamărească el pe Iehova al seu cum îi

place. Așa sunt și față de ori-care religie, egal, numai să-mi dea mie pace, și nu caute a mă însuși pentru religia lui ca se o pă-răsese pe a mea. Sânt român și pace, aceasta este cunoscută, după care trebuie să-mi îndrept pașii, să-mi cresc și săvârșesc fap-tele, spre binele neamului meu, dar să nu perd vremea scumpă, făcând deosebiri între religia ta și a mea. Dacă o fac, situația se asemuiește foarte bine cu aceea a plugarilor noștri din vremile mai de demult, când ei adevărat s'au pus pup, înaintea cîmîiței în fața focului adevărat, și se încălzesc — vezi Doamne, până-ce din dos îi ia dracul de frig. Dum-nezeu e unul, singur unul judecă și eartă. El ne ocrotește în bine sau rău, — se cre-dem tare în el și se ne închinăm lui.

Să nu folosim însă religia de o unealtă spre a sămăna ură și zavistie în inimile de-a-proapeli noștri, și mai ales în inima fratelui meu de un tată și o mamă.

Zice dl. corespondent că în inimile fra-gede ale tinerimei studioase se încuibă „con-fesionalismul“, din care apoi provine rău.

Natural că provine mult rău de aici căci dă ansă la ocazii de ceartă, de dăscălii reciproce, la discuții cari în loc să-l lămu-rească, îi buimăcesc mai rău din cât e deja creșterea „fragedă“ deci încă necopt, incapabil a judeca, cu atât mai puțin a vorbi din con-vingere basată pe experiență și cunoașterea corectă a cauzei.

O știu și eu că e destul să se știe că cineva e „grec“ și nu „uniat“ sau viceversa, că să se facă cu neputință o bunăînțelegere între doi fie bărbai sau tineri.

O știu și eu că preotul gr.-cat. privește la unul gr.-or., în multe cazuri, cu zîmbetul unei ființe superioare. — Vezi Doamne.

Să înțelegă că astfel de scene tragi-comice se petrec între noi cei mai mititei, dar e lucru știut și aceea că nu cei mari conduc și desvolă faptele, soartea unui popor încredințat îngrijirii lor, nu ei trudează direct, pentru luminarea poporului, nu ei trăiesc, în bine și rău în mijlocul poporului, ci noi cei mititei.

Din această mică obiecție își poate face ori-cine, cred eu, o concluzie corectă că, la ce bine temeinic poate duce un astfel de sentiment de superioritate, atât în împregiurări de un interes mai general, unde deci luptăm împreună — cât și la colegialitate, sentimentul de frățietate, nemotenie de sânge adevărat. Ura și cearta confesională e un copil-monstru, născut de mintea omenească, ne-pacifcă, aplicată spre contrarietăți. Astfel de lux primejdios își poate permite un popor deja cult, în stare bună materială, conștia de trănicia rasei, naționalității sale, cum și a poziției ce o ocupă în țara lui, tare și mare.

Nu ni-l putem permite însă noi Ro-mânii, cu atât mai puțin noi Bihoreni căci noi, cu tot respectul zis — sîntem calificați de a cînta roată la car! „Fiește-cui după faptele sale“ zice vorba; ori-cum zice însă — mare caznă e pe noi!

Lucretia Rudow Suciu.

Din Viena.

— Scrisoare particulară. —

— 3 Maiu n.

Furtună în parlamentul din Viena. — Rolul „clubului român parlamentar“. — Succesul deputaților români la alegerea în secții. — Români în majoritatea parlamentară. — Probe de regădare a pretenziunilor noastre. — Perspectivă. — Un cuvînt la adresa deputaților.

În parlamentul din Viena a izbucnit o furtună. Slavismul e în luptă contra germa-nismului și lupta a ajuns la culme. Germa-nismul vede cum perde zi de zi privilegiile sale, supremația asupra celorlalte popoare și cum pretutindena slavismul e învingător. Din cauza aceasta strigătele de sperare ale Germa-nilor după ajutor.

Nouă, Românilor, această luptă nu ne poate fi indiferentă. Am avut simpatii, dacă în politică simpatia ar avea vre-un rol. În-telegem bine, că prin ridicarea Slavilor exis-tența noastră este și mai periclitată. Națiunea noastră nu este sigură însă nici cu do-minarea germanismului. Acesta în totdeauna a căutat să ne susțină în starea barbariei, să ne lipsească de cultură, să zădărnicească des-voltarea noastră națională, politica noastră națională. Politica noastră deci trebuie să fie în timpuri de vifor a crea și întări fortăre-țele noastre naționale, încât și în timp de pace sub acutul lor să putem trăi în liberă des-voltare.

Un punct senin vedem pe orizontul fur-tunos al parlamentului. Este clubul român. Până în anul acesta numele de român, eșit din gură străină, aproape nu s'a auzit în viața politică a imperiului — căci deputații noștri își ziceau „conservativi“. Ce se mai știa de Români, de existența și durerile lor! Azi acel mic club de cinci inși, numit „român“ este cu respect numit, acum se ține cont și de exis-

tența noastră — și se va ținea cont de do-rințele noastre.

Clubul român s'a atăsat majorității slav-clericele, care va sprijini guvernul combătut de germanism. În două secții până acum adevărat, sînt aleși și doi Români: Dr. Popovici în secția economică și Lupul în secția pentru răs-punsul la mesagiul de tron. (S'a anunțat în Nrul 88 al „Tribunei“. Red. „Trib.“)

Să ne întrebăm: este corectă politica pornită de deputații noștri?

Înainte de toate alegerea în aceste două prime secții ne dă probă evidentă, că guver-nul a început a regădă pe Români ca factori politici de valoare. Aceasta împrejurare ne umple de bucurie și de speranțe. Necesare este ca deputații noștri să fie prudenți și să exploa-tese situațiunea favorabilă, în care au ajuns. Nu ne îndoiim că ei vor insista a avea repre-sentanți și în celelalte secțiuni mai cumpeni-toare și că ușor nu se va putea trece peste dorința lor.

În parlamentul din Viena secțiile domi-nează decisiunile plenului. În secții se pactează și se dirigează toată politica și plenul sanc-tionează de regulă decisiunile lor. Acum în-telegem, de ce valoare ne este reprezentarea în secții, unde de interesele noastre va trebui să se țină cont. Atașați minorității parlamen-tare, Români anevor ar fi ajuns în secții, probabil ar fi fost lipsiți de unul din cele mai temeinice favoruri parlamentare.

Dar zicem: reprezentarea în secții este numai o parte formală din viața parlamen-tară — în materie ce căștig vor avea deputații noștri prin intrarea lor în majoritate?

Ne vom aduce aminte, că înainte de constituirea parlamentului nou, în foile române, mai ales transilvanene, se pretindea dela de-putații noștri ruperea cu politica veche, și inaugurarea unei nouă politici pline de ga-ranții pentru împlinirea pretenziunilor noastre naționale, — prin urmare eșirea din cortegiul guvernului, dacă acesta nu va da promisiuni serioase cu garanții bune. — Astăzi vedem pe Români, că dau sprijin guvernului. În „clu-bul român“ sînt deputați, asupra sentimente-lor cărora de patriotism național și energie inteligentă nici o umbră nu poate să cadă. Ei sigur ar fi abandonat solidaritatea clubului, dacă acesta ar fi pornit o politică înșană. Deși nu știm încă la ce s'a obligat guvernul față de deputații noștri, lucruri mici nu vor fi fost, căci aceste ar fi numai fărâmi ne-vrednice și cerșitoare. Cîntăm mai ales la copilul dorințelor noastre celor mai ardente, la crearea gimnaziului român în Cernaui, apoi la crearea celorlalte instituțiuni culturale și economice etc., de a căror existență depinde progresul nostru.

Întîmplările recente și combinațiunea clară a faptelor ne pot deschide o perspectivă relativ frumoasă. Să dăm probă, că înțelegem situațiunea și-i putem extrage folosul.

Noi Români sîntem un popor loial și doritor de progres. Am dat cuvîntul, dar cu-vîntul nu ni s'a ținut. De acum dacă dăm cuvîntul fără garanții să nu mai fie. Din partea poporului sprijiniți vor fi numai acei deputați, cari vor profesa cu bărbăție pretenziunile no-astre și le vor preface în fapte. Dacă depu-tații noștri au intrat în majoritatea parlamen-tară, vom probe neîndoielnic, că ei sînt bineveniți acolo. Prin alegerea în secții acea-sta probă în partea sa formală a început a ni se da. Nu peste mult așteptăm a avea oca-siunea a ne convinge de celelalte și mai valo-roase probe.

În tot cazul rugăm pe deputații noștri, că îndată-ce guvernul nu se va ține de cu-vînt, sau va începe a șovăi, ei așa să pro-ceedă, cum inima românească dorește și mintea politică reclamă. În viața politică se oferă adese momente favorabile; înțelegîneea să le cunoască, energia să le folosească. Ori-ce pași porniți din aceste puncte de ve-dere vor fi aprobați de poporul român buco-vinean.

REVISTA PRESEI.

Presă română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 89) apreciază nota identică austro-rusă, trimisă statelor mici balcanice, pe care o explică astfel:

„Voi stați în sfera puterii noastre și până cînd veți procedea astfel, ca să coră-pundeți voinței noastre, veți avea bucuria de recunoștință și de scutul nostru; ear, firma noastră voință“ este „menținerea păcii gene-rale și întărirea principiilor de ordine și de drept“. Așa zice cele două mari puteri aliate

Dreptatea (nr. 87) polemizează cu Al-botmăny asupra unui articol intitulat — „Re-pețirea demonstrațiilor antidinastice în Bu-curești“, apărut în această foaie.

„Să trăească nația românească!“

Procesul Curticeniilor.

— Raport special al „Tribunei“. —

Arad, 4 Maiu n.

Mult așteptatul proces al Curticeni-ilor eră să se pertracteze astăzi. Pertractarea s'a și început și a durat aproape o zi, pentru a se sfîrși prin a fi amănăată. Pricina? Că cel mai aproape acusat, soldat în Arad, n'a putut fi adus la tribunal....

Proxima pertractare, cine știe cînd va fi. Amănarea s'a făcut și cu scop de a agrava procesul. Procurorul a ajuns în urma unor denunțări (!) la preținse none date, pentru dovedirea cărora el a citat noi martori.

Decursul pertractării a fost urmă-toriul:

Tribunalul e constituit întocmai ca la procesul Săvârșinilor.

President: Dr. Fábán Lajos.

Juzi: Földes János și Dr. Szarka Sándor.

Notar: Popu Alexandru.

Acusa o reprezintă: Dr. Meszlényi; ear' apărătorul improprieșilor este: dl Dr. Ioan Suciu, avocat la Arad.

Dl Dr. Fábán pe lângă, că e jurist bun, e recunoscut de toată lumea de om in-parțial, despre ce a dat dovadă vie la per-tractarea finală în cauza cu Săvârșinienii.

Atunci cînd procurorul dl Dr. Meszlényi pretindea sus și tare, că apărătorul să nu în-trebe acuzații direct și în limba lor maternă, ci prin presidiu și ungurește, pentru că el, vezi d-ta, nu pricepe nici o iotă și asta o presupune și despre tribunal, — atunci dl president i-a spus, că: da, d-lui și colegii știu bine românește, cea-ce aprobau ambii juzi dim-preună cu notarul Pop.

În procesul dela Săvârșin am văzut că factorii competenți, cu ori-ce preț au voit a vîrî în grosul procesului pe preotul I. Ogneanu și pe învătătorul P. Givulescu; tot aceleași simptome ni-se arată și aici, pentru-că acusa pretindea și aici cel puțin 2 matadori, 2 capi dacă și nu revoluționari, dar' cel puțin 2 șefi, intelectuali, ca să fi atîțat poporul la agita-țiune în contra națiunii maghiare.

Însă tribunalul prin sentința adusă încă în 1896, a mîntuit pe preotul G. Mladin și Dr. Sever Ispravnic, de acest rol onorabil.

Pertractarea se începe la 9 ore într-o sală mai mică a tribunalului. Public e puțin căci în același timp se ține ședința la sinod; și de ar fi să vină public nu ar avea loc. Prin-tre cei de față observ pe domii: I. Russu-Sirianu (dela „Tribuna Poporului“, Dr. Elie Dăianu, directorul „Tribunei“, preotul Mla-din, paroh în Curtici, Chimu Totoianu, teol. aba. din Chișlău, George Telescu, jurist și alții.

Presidentul începe îndată cu ascultarea acușărilor. Cel dintău e:

Dumitru Palco, pantofar în Curtici. El spune la întrebările presidentului, că în seara de 9 Maiu 1896, după-ce „și-a terminat lu-crul, a eșit la oraș unde a auzit, că vin Un-gurii, și că pompierii defilează cu domnul „Se-ver“ în frunte. (Dl „Sever“ e Sever Bocșan, ficiorul protopopului Bocșan, bine cunoscut).

Palco s'a dus cu mai mulți cunoscuți la prăvălia domnului Cornel Mladin alt acusat, și cînd a sosit tumultul lângă ei s'au alăturat, s'au dus la primărie, unde a vorbit învătăto-rul ungurec Elemer Moravek. În decursul vorbirii ei au strigat odată „să trăească nația românească!“, ear' cînd Ungurii au strigat pe ungurește „Éljen, éljen a hazsa“, ei ear' au strigat „să trăească nația românească!“

Dar' aceea nu e adevărat, că el ar fi pro-pagat ideea de a omori pe Moravek, nici aceea nu e adevărat, că el, ori cu știrea lui alții ar fi murdărit locuința lui Sever Bocșan și Vasile Miron (dascăl maghiaron).

„N'am agitat la îndemnarea nimînui — zice P., — ear' cu pîrintele G. Mladin și Dr. Sever Ispravnic nu am vorbit numai la 11 Maiu, după paradie, cînd mă asigurau, că e svon prin comună, că ne vor închide pentru-că am strigat „să trăească nația românească“, că ei vor mărtorisi totdeauna despre toată în-tîmplarea și nu „mi-se poate întîmpla nimic.“

Cornel Mladin, neguțătorul din Cur-tici, fratele pîrintelui Grigore Mladin depune, că în ziua aceea au bătut înaintea prăvăliei sale Palco cu mai mulți inși un litru de ra-chiu, că după aceea ce s'a întîmplat nu știe, fiind-că a închis prăvălia.

E neadevăr că păr. Gr. Mladin și D-rul Ispravnic ar fi îndemnat pe Palco ori alții să agiteze și se facă scandal la serbarea milenară arangiată de locuitorii Unguri din loc.

Pîrintele Mladin ori D-rul Ispravnic a întreat pe Palco mi-se pare, că dînsul nu au reculit la serbătoreea milenară? Atît și ni-mic mai mult.

Martorul Kondor ca pompier nu știe ni-mic, pentru-că mergea în rînd cu ceilalți pom-pieri.

Pavel Hodăjan a participat la „strînsură“ și au strigat „să trăească nația românească“, însă nu l'a îndemnat! Palco nici nu l'a che-mat acolo, nu știe de ce s'a făcut „strîn-sură“ și nu știe el, cei „milleniu“ acela.

George Botaneantu a strigat „să trăia-scă nația românească“ și asta pentru-că așa se cade, că e român, că și Ungurii au strigat „să trăească nația ungurească“.

La întrebarea avocatului, de știe ce serbătore a fost atunci, zice: n'a fost nici o serbătore doar' eu am fost la sapă.

Traian Don n'a strigat. Înaintea geau-darmilor a zis că a strigat și el, dar' numai pentru-că geandarmii l'au „palmărit“.

Ioan Ursu depune, că dl Palco a strigat și a spus și altora să strige „să trăiască na-ția românească“. El n'a fost la prăvălia lui Mladin, numai la primărie.

Ioan Haiduc mărturiseste că și el a strigat, cînd a auzit că ceilalți strigă, dar' fără nici o intențiune rea, numai ca echo la ceilalți.

Atăta a văzut, că Palco după paradie a bătut rachiu dintr'o sticlă.

Todor Motu și Nic. Muntean recunosc că au strigat și ei.

După ameazi.

La 11 ore pertractarea s'a fost amînat pe 3 d. a. din pricina, că acusatul Mitru Anghel, acum ostaș în Arad, nu s'a pre-sentat.

D. a. pertractarea s'a început numai la 4, tot din pricina soldatului, care n'a venit. S'a stabilit mai întău competențele martorilor. În vătătorul Moravek cerea 4 fl. diurnă. „Se-verul taichii“, proprietar în Curtici cerea tot atît; un lăcătuș cerea 3 fl. Tribunalul le-a cam înjumătățit dorințele.

Președintele constată, că soldatul nu s'a prezentat; va cere pedepsirea lui; pertractarea se amănă pe timp nedeterminat.

Ac se produce un incident.

Procurorul spune, că i'a venit la cu-noștință (prin vre-o nouă denunțare) că cu ocazia milleniului Români ar fi strigat: Fos cu Ungurii; jos cu țeara ungurească! Cere ca actele să se remită la judele instructor, ca se facă cercetare asupra acestor nouă puncte, cari ar altera caracterul procesului agravându-l și să fie citați încă cîtiva noi martori.

Dr. Suciu, combate energic această pro-punere. Procesul e cercetat; acusa e formu-lată; și nu poate aproba prolongirea proce-sului prin continue retrimiteri după nouă date descoperite de denunțanți. Contra martorilor n'are nimic.

Tribunalul decide a amăna pertractarea și a cita la timpul seu și pe noii martori în-sinuați de procurorul acum.

Publicul, înmulțit acum, s'a depărtat cu regretul, că n'a putut auzi acum fasionările mărtorilor, mai ales ale celor doi români, Sever Bocșan și dascălul Miron.

Sinoadale bisericei gr.-or.

Sinodul archidieceșan.

— Raport special. —

Sibiu, 4 Maiu n.

Ședința III.

Se deschide la 11^{1/2}, a. m.

Se cetește procesul verbal, care se ve-rifică fără observări.

Deputatul A. Nicovără își prezintă cre-dențialul. Se dă comisiei verificătoare.

Se dă concediu dlui R. Furdui, pe timp nedeterminat și dlui D. Coltofean pe întreaga sesiune.

Deputatul Dr. Barcian face două pro-puneri:

I. Raportele consistorului să se știien-tifice de aci înainte, întruindu-se punctele de aceeași natură sub o literă.

II. Consistorul să studieze chestia în-fînțării unei școli școlare confesionale în Sibiu și să raporteze în proxima sesiune si-nodală.

Pentru propunerea primă propunătorul cere urgență, la a doua va reveni la tim-pul seu.

Urgența nu se primește. Propunerea primă se dă comisiei organizatoare a doua co-misiei școlare.

Deputatul Dr. V. Bologa prezintă ra-portul comisiei verificătoare.

La propunerea comisiei, toți deputații încă neverificați se verifică.

Remarcăm, că privitor la alegerile sino-dale din cercul Sebeș (aleși, Dr. Bologa și Dr.

Cristea), de unde s'au presetat patru pro-teste, se decide verificarea „putaților, dar' propunerea comisiei de a se îndruma consis-torul să formeze severă cercetare contra unor preoți, cari au abusat la alegei (în Rechița, Pian, Călnic etc.) nu se primește, rămînd a se da la consistorului latitudine să cerceteze afacerea, și dacă e cu cale să prinească cer-cetarea.

Deputatul Dr. Șenchea, într'o vorbiră bine motivată arată cu date, că în cercul Bi-ștrței s'au făcut o națiune de abuzuri. Multe protocoale comisariul consistorial le-a difi-cultat pe nedrept, altele le-a primit fără drept.

De aceea, în interesul adevăratului con-stituționalism, ce trebuie să domneasce în bi-sericia noastră gr.-or., deputatul Dr. Șenchea propune nimicirea alegerii de deputat mirean din cercul respectiv și escrierea unei nouă alegeri.

Se naște o discuție viuă, la care iau parte deputații V. Damian, Dr. Cristea, II. Pușcariu și Excel. Sa metropolitul, cari vor-besc contra propunerii.

La votare propunerea întrunește 16 vo-turi față de 23 contrare, deci cade.

Comisia verificătoare constată, prin ra-portorul seu unele contraziceri între regula-mentul sinodal și instrucțiunile consistoriale pen-tru alegerile sinodale.

După o discuție mai lungă, sinodul în-sărcinează consistorul, să revizuească instruc-țiunile, raportând despre rezultat la proxima sesiune sinodală.

Ședința se închide la 2 ore p. m.

Ședința IV.

Se deschide la 11 ore a. m.

Procesul verbal al ședinței trecute se verifică pe lungă unele observări.

Se dă un concediu și se prezintă câte-va petiții.

Deputatul T. V. Gheaja, într'o vorbire mai lungă, ilustrată cu exemple, propune mo-dificarea statutului de pensune al preoților, în înțeles ca minimal de 200 fl. pensune să se urce. Propunerea se predă comisiei bi-sericești.

Deputatul Dr. Bologa, raportează în nu-mele comisiei verificătoare, că alegerea depu-tatului A. Nicovără, aflîndu-se în deplină re-gulă, s'a verificat. Se ia spre știre.

Deputatul L. Simonescu, prezintă rapo-rtul comisiei organizatoare.

Se primește și în general și în special. Din discuție remarcăm următoarele:

La amintirea morții veteranului Ion Hannia, sinodul își exprimă părerea de rău prin seulare.

Privitor la cele șapte protopresbiterate vacante în archidieceșă, comisia propune, si-nodul primește, să se îndrume consistorul a le întregi cât mai curînd.

Deputatul Dr. Ivan întreabă, de ce ad-ministratorul protopresbiteral din tractul Me-diaș nu-i încă instalat protopresbiter, deși de atîta vreme e ales și de popor și de consis-tor. Excel. Sa metropolitul răspunde, că nu l'a întărit încă pe dl Mircea, vîind a se con-vinge mai întău dacă într'adevăr e apt de noul post. Acum însă ne mai fiind nici o pe-decă, îl va întări cât de curînd.

Deputatul Dr. Ivan se declară mulțu-mit cu răspunsul.

Deputatul Dr. Mihai arată că comunele din tractul fost Geogiu II, sînt foarte înde-părtate de centrul Hondol, propune deci a li-se da voce să ceară afilierea lor la proto-presbiteratele, unde se doresc.

După o discuție la care eau parte mai mulți deputați, se primește unanim propunerea modificată în înțeles, că afacerea să o iee la mână consistorul.

Deputatul Dr. I. Turcu, prezintă rapo-rtul comisiei bisericești.

Din referendă remarcăm faptul foarte trist, că dela intrarea în vigoare a legilor așa zise „bisericești“ în archidieceșă nu mai puțin de 127 cununii s'au încheiat numai la fondurile civile.

Comisia propune să se îndrume consis-torul a face tot posibilul ca credincioșii din archidieceșă să se cunune și la biserică.

Excel. Sa metropolitul observă, că multe trebuie să fie cauzele, cari determină pe unii credincioși să nu se cunune și la biserică. Crede, că la un preot, care în multe cazuri poate fi interesat în cauză, și la comitetul pa-rochial, are să caute consistorul, prin proto-presbiter cauzele reale ale acestui simptom.

Deputatul Dr. Bologa e de părere, ca pe viitor în rapoartele consistorului să se specia-lizeze după protopresbiterate cauzele de cu-nunie nebisericăscă.

La punctul 5 deputatul Gheaja recomandă, ca la împărțirea ajutoarelor să se ia în de-o-sebită considerare parochiile din partea nor-dică, unde credincioșii să află în mai mare miserie.

La punctul 10 deputatul Tordășan ob-servă, că la treerile religioase să se înșire de aci încolo și cauzele și locul.

c. pe acțiuni în Sibiu.

Basna, baie de iod.

(Baasen, Felső-Bajom).

Pătura de sare ce conține și iod și brom, se află în comitatul Târnavei-mici în Transilvania. Izvoarele numeroase de iod și sare din Basna au dovedit o deosebită putere vindecătoare: la toate formele de reumă și chiragra; la diferitele feluri de scrofule, moruri venerice înrădăcinate, debilitări prin folosirea de mercuriu, în contra nefralgiei și ischiasului, la moruri feminine devenite cronice, la moruri de piele (Eczem, Lupus psoriasis) și rhachitis.

Mijloace de cură: băi de vană, băi reci, de tină și cură de beut.

Baia este îndepărtată de 1/2 de oră dela gara căilor ferate ces. reg. a orașului Mediaș (Medgyes) în o oale plăcută, ferită de vânturi, înconjurată de coline acoperite cu vii și păduri.

Postă zilnică în legătură cu Mediaș.

Locuințe confortabile.

Culină excelentă pe lângă prețuri moderate.

Băi de vană edificate de nou și întocmite confortabil.

Prospecte se expediază gratuit.

Deschiderea în 25 Maiu.

Dr. Albert Lam, medic permanent de baie.

Direcția băilor.

[1288] 1—3

„Ardeleana“,

instituit de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

Nr. 68—1897.

[1284] 2—3

În temeiul dispozițiilor cuprinse în §. 6 din statutele societății și a autorizației, ce am primit dela adunarea generală ordinară a acționarilor, ținută la 11 Martie 1897 pentru a completa capitalul social al societății noastre la suma destinată de fl. 250.000, după ce acționarii, usând de dreptul lor de optare, au rezervat pentru sine 2100 acții, restul de 900 acții în valoare nominală de fl. 45.000 se pune în vânzare, spre care scop prin prezenta se deschide subscriere publică, sub condițiile cuprinse în următorul

Prospect:

1. Prețul acțiilor nouă se fixează cu fl. 77.50 de acție, anume fl. 50.— valoare nominală și fl. 27.50 concurge proporțional la fondurile de rezervă ale societății, cari astăzi fac peste fl. 100.000.—
2. Pentru sovierea valorii acțiilor subscrise se stabilește următoarele termene:
 - a) la subscriere 20% a valorii.
 - b) restul în rate trimestrale până la 30 Septembrie 1898 având a se solvi întreaga sumă subsemnată.
 - c) Le stă în voie, celor ce subscriu acții a solvi mai multe rate sau întreaga sumă și deodată.
3. Însușirile pentru subscriere se fac prin scrisoare adresată direcției institutului, iar subscrierile însuși urmează pe documente trimise dela institut celor însușiți.
4. Însușirile se vor considera fără subtragere precum se fac și primirea se continuă până la completarea numărului de 900 de acții, însușiri sosite după ajungerea acestui număr nu se mai primesc.
5. Acționarii noi se supun întru toate dispozițiilor din statutele societății, pe cari le recunosc de obligatoare pentru dînșii.
6. Acțiunile nouă se eliberează la solvirea valorii întregi, iar solvirile făcute până atunci se cotează în titluri provisorii.
7. Acțiunile din această emisie la dividendă anilor 1897 și 1898 nu participă, după sumele solvite în contul acționarilor se garantează însă interese de 6%, computate dela ziua solvirei.
8. Începând cu 1 Ianuarie 1899 acțiunile nouă devin întru toate egale cu cele vechi.
9. Pentru orientarea celor interesați se face cunoscut, că institutul dela înființarea sa a dat în fiecare an dividendă de 10%, adică 5 fl. de acție și că după toate prevederile, această dividendă poate fi privită ca minimală și în viitor.

Din ședința direcției institutului, ținută în Orăștie la 3 Aprilie 1897.

Iosif de Orbonaș m. p.,
președinte.

Dr. Ioan Mihu m. p.,
director executiv.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea numită veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tîrgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Invetătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe despre

LEGEA VETERINARĂ

și **BOALELE CONTAGIOASE**

stând cu dînșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(184 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Anunț de vânzare eventual exarândare.

1. Cassa de economii „Furnica“, societate pe acțiuni vinde cu drept de proprietate eventualmente exarândare cu 1 Iulie 1897 pe durata de 5 ani apotecă cu firma „Hygea“ ce este proprietatea sa cu drept real din orașul Făgăraș, sub următoarele condițiuni.

2. Oferentul de închiriere e dator a documenta, că este magistrul de farmacie și are dreptul de a administra singur o apotecă publică în patria noastră.

3. Reflectanții au a așterne cel mult până inclusive la 1 Iunie 1897 la subsemnata direcție ofertul lor de cumpărare și respective de închiriere provăzută cu vadiu de 500 fl. v. a. ce se va computa în prețul de cumpărare sau în ultima rată de arândă și în cas dacă ofertentele ar absta dela ofertul sau înaintat și primit de societate va perde vadiul în favoarea societății noastre.

4. Arândatorul este dator la luarea în primire a apotecei a depune o cauțiune de 2500 fl. v. a. (Două mii cinci sute fl. v. a.) în număr sau hârtii de valoare, ear' cumpărătorul va plăti la încheierea contractului 1/4 din suma de cumpărare, restul se va pute plăti în rate după-cum se va pute acorda cu subscrisa direcție.

Apoteca respectivă este situată în piața orașului provăzută cu toate întocmirile și localitățile corespunzătoare având un revenerment anual (Umsatz) circa de 10.000 fl. v. a.

Orașul Făgăraș ca reședință a comitatului este emporiul principal, are 6000 locuitori, mai multe școli confesionale, școli de stat și comerciale, garnisona militară și de honvezi, direcție de bunuri erariale, 6 medici practici civili și 2 militari, trei tîrguri de țeară și tîrguri de săptămână bine cercetate, stațiune de cale ferată, judecătoria cercuală și cărți funduare.

Cumpărătorul și respective arândatorul poate ave în aceeași casă, în care e așezată apoteca și locuința privată mai mare sau mai mică pe lângă chirie separată, căci și casa este tot proprietatea noastră.

„Furnica“,

cassă de economii, societate pe acțiuni în Făgăraș.

[1287] 1—1

Basiliu Raftu.

Publicațiune.

Comuna Tâlmăcel, pretura Sibiului, va exarândă dreptul seu de morărit dela 2 mori cu trei petri pe timp de 3 (trei) ani și respective din 1 Iulie 1897 — 30 Iunie 1900 prin licitațiune publică, care se va ține în 30 Maiu st. n. 1897 la 4 ore p. m. cu prețul strigării de 750 fl. v. a. licitanții au a depune 10% vadium, ear' celelalte condițiuni se pot vedea și până atunci la primăria subsemnată.

Tâlmăcel, în 6 Maiu 1897.

[1293] 1—3

Primăria comunală.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Au eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

Tochmai a apărut și se află de vânzare la „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu:

CESTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR

și

MODURILE SOLUȚIUNII SALE

ÎN

UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr v. a.

cu trimitere postală 55 cr. v. a.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

Deschiderea băii de iod, sare și noroiu în Ocna

(Vizakna lângă Sibiu în Transilvania)

cea mai puternică baie de pe lume de iod și sare, cu apă liberă de gipst, care este deci cea mai curată apă salină pentru folosința de cură internă.

Conține în 1000 de părți de apă tőkiliană Jodnatriu 0.25 adică de 12 ori mai mult decât Lipnic (Jogmanesia 0.02) și de 6 ori mai mult decât Hall (Jogmatium 0.04)

Seson de cură Maiu — Septemvrie.

Ca arândatorii băii dela Ocna, avem onoarea a anunța că atât băile cele reci, cât și cele calde de iod, sare și noroiu, precum și izvoarele saline prețuite și curate de beut, sînt deschise.

Izvoarele de cură și băile din paturile de sare din Vizakna (Ocna) au avut efect eminent la următoarele moruri: scrofuloză, gicht, reumatism cronic de musculatură și glesne otrăvire cronică cu argint viu, boale de sînge (gălbănare și anemie la fete ce sînt în desvoltare), boale de piele, umflături de splină, ficat și limfe, rane la oase, rachitis, moruri de femei (scursuri albe), nevralgie (ischia), greutăți la urinare, îngrășare etc.

Cele două recunoscute și curate izvoare saline de beut (izvoarele Iosef și Szecheny) au fost supuse în Cluj unei analize chimice oficiale și au fost recunoscute ca „apte pentru curs de beut“ prin o uniformă apretiere a doi eminenți profesori universitari a dîui profesor **Dr. Fabinyi**, chimic și a dîui **Dr. Purjesz**, dela clinica internă, și adică cu putere vindecătoare pentru boale catarale, celor de gât, de laringe, de plămîni, de nas, gâtlee (influența urmările ei), stomach, intestine, la organele de urinat (catar de beșică, de rîrunchi și petri în beșică), exsudat în piept și stomach, umflătură de ficat, splină de galci în contra venimului și a gălbînării, a constipațiunii, hemoroid, boale de femei (scursuri) și în sfîrșit în contra anemiei și a gălbînării la băieți scrofuloși. Pentru toate aceste recomandăm cu insistența p. t. publicului izvoarele noastre salutare.

Pentru întărirea corpului băieților bolnavi și a le face posibilă inhalarea aerului bogat de ozon din apropierea lacurilor saline, s'a pus la cale și înființarea unui loc de joc și gimnastică. Pe lângă aceasta s'a mai înființat în primăvara trecută spre plăcerea oaspeților de cură un *pare*, foarte frumos și mare.

Musică în fiecare zi de 2 ori.

Locuința se poate lua și în Sibiu, fiindcă zilnic se schimbă trei trenuri între Sibiu și Ocna-Sibiului.

Prospecte expediază gratis și franco arândatorii de baie la cererea fiecăruia.

La cercetări multe invită

cu toată stima

Göllner, Unterer și Pankiewicz,
arândatorii de băi.

Ocna, în Maiu 1897.

[1231] 3—3

La preafinaltul ordin al Maiestății Sale c. și reg. Apostolice:

A XXXI-a LOTERIE DE STAT

pentru scopuri de caritate pe seama civililor.

7816 câștiguri în bani gata, împărțite în 148 câștiguri principale cu 3834 câștiguri prealabili, și 3834 câștiguri ulterioare, în sumă totală de 165.000 coroane în aur și 100.950 fl. v. a. și anume:

1 Câștig de 150.000 coroane în aur	150.000	8 Câștiguri de 175 florini	1400
1 „ „ 15.000 „ „	15.000	14 „ „ 150 „ „	2100
1 „ „ 5000 florini val. austr.	5000	18 „ „ 100 „ „	1800
1 „ „ 4000 „ „	4000	28 „ „ 75 „ „	2100
1 „ „ 3000 „ „	3000	52 „ „ 50 „ „	2600
1 „ „ 2000 „ „	2000	96 „ „ 30 „ „	2880
1 „ „ 1800 „ „	1800	50 „ „ 25 „ „	1250
1 „ „ 1600 „ „	1600	182 „ „ 20 „ „	3640
1 „ „ 1300 „ „	1300	584 „ „ 15 „ „	8760
3 Câștiguri de 1000 „ „	3000	350 „ „ 12 „ „	4200
4 „ „ 500 „ „	2000	1350 „ „ 10 „ „	13.500
4 „ „ 300 „ „	1200	660 „ „ 7 „ „	4620
4 „ „ 200 „ „	800	4400 „ „ 6 „ „	26.400

Tragerea urmează nesmintit la 10 Iunie 1897. — Un los costă 2 fl. v. a.

Losuri se capătă la despărțimentul loteriei de stat din Viena, I., Riemergasse 7, în colecturile de loterie, traficul de tutun, la oficiile de dare, poștă și telegraf, în localurile de zarafie etc. Planul tragerii se dă gratuit. — Losurile trimise prin poștă sînt scutite de porto.

Dela direcțiunea ces. reg. a loteriilor.

[1171] 5—10

Despărțimentul loteriei de stat.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda“ de Bodok

care după experiențele făcute s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficientă și plăcută mai ales: la **conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoare etc.**

[292] 30—100

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sibiu, Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Segesváry és társai, Déva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov deposit propriu strada Căldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de-adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA“:

Josef György,

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

Pentru tipar responsabil: Ioan Marshall.